

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Az iskolai év elején.

(X) Ujra elérkezett a szeptember eleje. Benépesült újra a város, halljuk újra a vidám, napbarnította falusi fiúk élénk zsviját, kik szívükben rejtett keserőséggel, hogy a vakáció oly hamarosan véget ért, de talán reménységgel is a jövő iránt, új munkához látnak. Megjelennek a gyermekük jövődjéért aggodó szeretettel gondoskodó szülők, talán önmagukat tagadva meg, hogy fiaiknak biztos sorsot, könnyebb megélhetést teremtsenek, hogy a régi axiomát megvalósítani törekedjenek: legyen a fiú különb ember az apjánál.

Mennyi a remény és mennyi csalódás fogja követni. Biztos jövőt, olyat, mely a hozzáfűzött reményeket valóra válthatná, alig-alig találhatunk, ha volna is, oly távol áll, annyi pénzbéli és lelki kitartást igényel, hogy csak igen kevesen képesek elérni. Alig találunk embert, a ki azt mondaná, hogy fiát arra a pályára szándékoznék nevelni, melyen ő a mindennapiért küzd.

A különféle pályák szinte zsutolva vannak, vagy oly kevéssel kecsegtetnek, hogy nem találják érdemesnek, annyi áldozatot hozni érettök.

Az orvosi pálya, a melyet nemrég szinte előzönlöttek, nem váltja be a hozzáfűzött reményeket. A városiak sokan vannak, itt csak tudos és népszerű orvosok existálhatnak, de mind a két követelmény

olyan, hogy csak keveseknek adatik, a többi tengődik, vár és elégedetlenkedik.

A falusi orvosok száma csekély. Akárhány körorvosi állás van, melyre éveken keresztül hiába irnak ki pályázatot s ha akad is, a ki érette folyamodik, lehetőleg gyorsan igyekszik tőle szabadulni, hiszen a dotáció oly kevés s oly emberfeletti munkával van összekötve, hogy csak ritka és erős egészséggel bíró ember bírhatja ki. A városi orvosok, a fölkapottak, kevés kivétellel, szintén nagyon megiszolgálják fényes jövedelmüket. Ezért van aztán, hogy az orvosi pályára mindinkább kevesebben lépnek, hogy felénél jóval több közöttük a zsidó, a kik mint tudjuk, a kitartásban aránytalanabban szívósabbak a magyar fajnál.

A jogi pályára lépők száma évről-évre szaporodik. Itt legtöbb a kilátás, legszélesebb a tér, melyen működhetnek. De hát az eredmény itt sincs arányban a várakozással. Nézzük csak a városunkban élő harmincz-egynéhány ügyvédet. Dolguk van mindegyiknek, mert ügyes-bajos ember mindig sok akad, de ötöt hatot kivéve a kik nagyobb hírnek örvendenek, a többi szerényebb jövedelemmel kénytelen beérni.

A mérnöki pálya szintén vonz. A n.ü. egyetemen hallgatók szá: a rövid idő alatt megkészsereződött, de mindenki kénytelen bevallani, hogy nagy és szívós kitartást igényel, akár a tanulmányok végzésénél,

akár addig, míg biztos pozíciót teremt az illető magának. A fizetés lassan emelkedik.

Mit szóljunk a papi állásról. Szomorú tapasztalat tanít meg rá bennünket, hogy mindinkább kevesebben lesznek azok, a kik erre szánják magukat. Az egyházmegyék jó része állandó paphiányban leledzik. E pályánál első sorban hivatottság érzete szükséges. A mai korszelleml, vagy mondjuk inkább kórszellem sokakból ifjan kitépi ezt, sok mulik a szülőkön, sok az iskolákon. A későbbi megélhetés szintén sokakat visszariaszt. Hiszen hány káplán él 8—15 esztendeig oly hitvány fizetésen, mely szinte szégyenletes. Ha pedig önálló lesz, a legtöbb esetben csak tolytatását látja a megkedzettnek. Társadalmi állása oly kötelezettségeket ró reá, a melyeknek csak nagy erőtesztés útján felelhet meg.

A tanárok és tanítók sorsa szintén nem különb. Ugy kell őket odaédesgetni erre a pályára. Gondtalan megélhetést kénytelenek számukra biztosítani a tanulási idő alatt, hogy elégséges tanerő legyen. Hogy e mellett állandó a tanár-, még inkább a tanítósziükség, általánosan ismeretes. Ugy látjuk, hogy sok a félbenmaradt pálya. A szülők, bízva a jobb jövőben, szívesen áldoznak, ha sokszor önmaguktól kell is megvonnai a szükséges költségeket, a tanulók is haladnak, ki több, ki kevesebb sikerrel, de felénél jóval több, a ki féluton megáll.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

A szerelmesek.

Írta: Mártonfi Mariska.

Személyek: Jolánka, Andor, jegyesek.

(Színhely: Csinosan butorozott leány-szoba, ajtón, ablakon függönyök; alacsony heverő-díván, mellette zsölye. Jolánka szalagos házi-ruhába a dívánon hever. Kezeit arczára szorítva szokog s nem veszi észre a lassan közeledő Andort, ki a zsölyére ülve nézi, majd lehajlik, hogy egyik kezét megcsokolja.)

Andor. Ah, be sós! Nini maga kesereg valamin, hisz csupa köny?

Jolánka. (ingerülten felpillantva.) Andor, hogy mert ide bejönni? Ki hívta? Ki engedte meg, mi?

Andor. De drága Jolánka, eddig nem adta tudtomra, hogy lesznek napjai, mikor nekem magához csak aranyszélű kártyával lehet bejutni.

Jolánka. A miért szomorúnak lát, nincs féljogositva, hogy velem gúnyolódjék, tudja? Andor. Jalánka, édes, hogy merne önnel halandó ember, annál kevésbbé a maga bálványozója gúnyolódni.

Jolánka. Menjen, maga kiállhatatlan, rá nem nézek soha többé, nem is akarom látni. Ugy bizony, nézhet!

Andor. Dehogy nézek.

Jolánka. Hát?

Andor. Gyönyörködöm.

Jolánka. Gyönyörködik? Ugyan kibem?

Andor. Magában a föld legszebb anygá-lában.

Jolánka. Ugy? Ha egyáltalán gyönyörködne is, a mit, tudja, sohase fogok elhinni, hát azt kerekem kikérem magamnak.

Andor. Szerencsére lehetetlen. Levegőt és napsugarat nem szokás az embertől megtagadni, mert tudnivaló, hogy e kettő mulhatatlanul szükséges a megélhetéshez.

Jolánka. Ajánlom, hogy közben egyébbel is táplálkozzék. Különbem, ha azt hiszi, hogy én is az a liba Annuska vagyok s az én fülembe is mindenféle ostobaságot suttozhat, mint az övébe tegnap, akkor alaposan csalódik.

Andor. Ha maga meg abban reménykedik, hogy engem is az orromnál fogva vezetni, mint azt az ostoba Borz hadnagyt, a kivel a kezét bucsuzáskor tíz perczig, — oh, volt harmincz is, — csokoltatta akkor bizony még jobban csa-

lódik. Nem szokás semmitfele ural félre: kivéve jómagamat, harmincz perczig csokoltatni a kezünket.

Jolánka. Szent Isten! (Felkúnyóköli.) Még neki áll föllebb. Még ő talál megróni valót a viseletemben!

Andor. Nem is ma történik ez, kedves Jolánka, először.

Jolánka. Kezd érdekes lenni. (Szalagjával babráll.)

Andor. Semmi érdekes, semmi színpadisasság. Elhatároztam hogy szigorral lépek föl.

Jolánka. Kíváncsi vagyok rá!

Andor. Nincs miért tréfálózni. Ön már hozzá szokott, hogy ugy bánjék az emberrel, mint valami kutyakorbácsos zsarnok a rab-szolgákkal. Jól van, megmutatom, hogy nagy-lelkü tudok lenni. Zsarnokoskodjon, de azt kikötöm, hogy csak — felettem! Nem vállalkozom többé a legyező örzésére, hogy maga ide-oda csapongjon és minden tánczát azok közt ossza szét, a kiket ujonnan meg akar hódítani s szegény Andornak, gondolja, elég a végén egy kis tour is, mikor már szuszogni se bír. De családiki, ennek vége lesz. Vagy minden táncz-ból a legelsőt, — kivéve a négyesből a másodikat, — vagy egyet se. Vagy az én oldalamon

Rendkívüli olcsó árakért szeresheti be a t. közönség **STEININGER SÁNDOR** dívat-, vászon- és fehérnemű üzletében, a legdivatosabb tavaszi és nyári szöveteket és mosó keiméket, általánosan elismert jó hírnevű gyárosok készítette vásznak, schiffonok és fehérneműeket, szőnyegeket, csipke és szövetfüggönyöket, stb. efféle cikket. „Delént gyönyörű mintákban 38 kr-ért méterenként“ kapható **Steininger Sándor Székesfejérvár, Nádor-utca 2. szám** tejes-köz sarkán levő üzletében.

186. — 52.

Mai lapunk 6 oldal.

kidől és a kishivatalnokok számát gyarapítja. Csodával határos, hogy a legszerényebben dotált irnoki állásokért mennyien török-zuzák magukat.

Egy nagy baj van a nevelésben. Az igények tulságos nagysága, az, hogy otthon és az iskolában kevéssé tanulják meg ifjaink a lemondást. Megtanulnak remélni, de azt nem tanulják, hogy a lemondásra mindig készen kell lenniük. Több mindig az urhatnomság, mint a mekkora a tehetőség az urrá levésre. A pályáknak csak fényes voltát látják, azt, hogy mások előtt mennyire imponálhatnak vele, hogy mögötte menni van, a mi csak a keserűség fokozza, nem akarják észrevenni.

Iparosaink és kereskedőink között kevés akad, a ki középiskolákat végzett volna. A szülők és gyermekeik előtt sokkal kevésbbé fényesnek látszik az iparos és kereskedői pálya, minthogy érte annyi fáradságot szükségesnek tartanak. Innen van aztán, hogy alig akad közöttük vezető egyéniség, a kinek új eszméi és tervei lennének. Ezért nem vagyunk képesek haladni a külföld iparával. Pedig ez, ha nem is azonnali, később oly tekintélyt és anyagi existenciát biztosítana az iparosnak, a melyhez a hivatalnok pályája leg-több esetben hasonlítható sem lenne.

— Meghívó. A néppárt hívei Szabad-Bárándon 1899. szeptember 3-án, vasárnapon, d. u. 3 órákor a róm kath. templom előtti téren néppárti népgyűlést, tartanak a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. Tartja: Zichy János gróf orsz. képviselő. 2. A Néppárt parlamenti működéséről. Tartja: Rakovszky István cs. és kir. orsz. képviselő. 3. A választók jogairól és kötelességeiről. Tartja: Auer István a „Christliches Volksblatt” szerkesztője. 4. Az egyházpolitikai törvényekről. Tartja: Karall Máthé pápai kamarás, t. b. kanonok. 5. Elnöki zárás. Szabad-Bárándon, 1899. aug. 29-én. A rendezőség.

fog „tündökölni”, vagy kénytelen leszek karommal azt a liba Annuskát boldogítani, kinek mellesleg gyönyörű kék szeme és meleg kis szivecskéje van, de csak egy számára.

Jolánka. Ugy látszik jól megismertette a szívével. (Elfördülve.) No bizony illenek is az alig egy hetes völgyényhez!

Andor. De Jolánka, nézz rám! (Melléje térdel.) Azt akarod, hogy én is sirjak?

Jolánka. Ki sir még? (Kendővel szeméttül.) Nem elég, hogy szivtelen, goromba, még önhitt is akar lenni.

Andor. Szeretlek, édes!

Jolánka. Ah! Most azt gondolja, hogy a gyönyörű szemű (gúnycosan,) meleg szivecskéjű Anna mellett térdel.

Andor. Nem, ne kinozz. Te előttem térdel, Jolánka, a kivel már sokat és sokszor csivakodtam, de megvallom, szivem már lázongva követeli a kibékülést.

Jolánka. Ugy? S talán még azt hiszi, hogy megis csokolják?

Andor. Ezerszer, nem egyszer.

Jolánka. Haha, ez nem rossz, haha, ez jó! Nem is gondoltam, hogy ma még kacagani fogok. Vajjon mit is csinálhat most az ön melegsziű Annuekéja?

Andor. Manó vigye! Ezer bocsánat, de hagyjuk ezt!

Jolánka. Hát már le mond róla?

Andor. Bár te is olyan könnyen lemondanál az udvarlóról.

Jolánka. Kérem, még én nem jutottam olyan messzire, hogy tudjam, milyen szivük van... Addig pedig...

Andor. Nem fogsz lemondani?

Jolánka. Ne emlegesse folyton az én nem létező udvarlóimat. Azzal úgy sem feledtetni azt

Zichy Gábor gróf. †

— Saját tudósítónktól. —

A magyar arisztokracziának ismét gyászosa van. Zichy Gábor gróf, Várpalota örökös ura, augusztus 29-én este 9 óra után néhány perc-czel, rövid szenvedés után jébbélre szenderült. Benne az igazi magyar főurnak tipikus alakja szállott sirba. Működése a politikai élet terén nagyobb hullámokat nem vert ugyan, azonban hazája közügyei iránt abban a kis körben, a melyben élt, mindig élénk érdeklődést tanusított és politikai meggyőződésének őszinte bevallásától semmiféle befolyás eltántoritani nem tudta. A kath. egyházhoz való hűséges ragaszkodásáról, szepültelen becsületességéről, rettenthetlen bátorságáról és őszinte szókimondásáról ismerte őt mindenki, a kivel valaha érintkezett. Családja mint gyengéden szerető férjét és édes-atyát rajongó szeretettel vette körül, innen van az a mély fájdalom, mely a katasztrófára nem is számított családrot a földig sujtotta. Az ugynevezett népszerűséget sohasem hajhaszta és a nép, a mely iránta való jóakarátát annyiszor tapasztalhatta, a mely vele oly közvetlenül érintkezhetett, mégis szive mélyéből szerette őt, hogy azt mondjuk, büszke volt az ő jó öreg grófiára s igazán valóságos megdöbbenést keltett városzerte, mikor kedden este meg-kundult a plebánia templom öreg harangja, hogy a jó öreg gróf halálát jelezze. Különös intézkedése az isteni Gondviselésnek, hogy 6 évvel ezelőtt, ezen a magyarrá oly emlékezetes napon, sz. János fővétele napján halt meg Sztáray Antal gróf is, a ki után a boldogult Várpalotát örökölte. Egyetlen kedvtelése volt a boldogultnak, a mely kedvtelésének a várpalotai uradalomhoz tartozó terjedelmes bakonyi erdőségben könnyen és bőven tehetett eleget, a vadászat. Csak néhány nappal ezelőtt, hogy Tátrafüred-ről megjött, ejtett el egy szép nyolezást. Ki gondolta volna, hogy ez lesz az utolsó vadász-szákmánya? Különös véletlen, hogy 29-én

a pillanatot, mikor olyan közel sutogott Annával, hogy egészen beléhevült. Mondja, mi volt az?

Andor. Azt hiszed, tudom, mi mindent hazudtam mégemben, mikor te a csokrod mög-gül nevetgélni kezdted a hadnagygyal? Igen, mindenek az a számár hadnagy az oka. (Föl-ugrik, pár lépést tesz a szobában.) Igen, le is fogom szelni a fillét.

Jolánka. Addig legyen szives, foglalja el előbbi helyét.

Andor. (odamegy.) Angyalom!

Jolánka. Fog-e még sutogni a melegsziű Annácskával?

Andor. Soha, esküszöm!

Jolánka. Még él ezen a világon?

Andor. Mig élek ezen a világon?

Jolánka. Se harmincz, se negyven, se ötven, hatvan, se hetvenéves korban?

Andor. Még kilencvenéves koromban sem;

Jolánka. Se Sári, Mări, se Ella, se semmi-féle nözsemélylyel?

Andor. Lásd, én engedékenyebb vagyok. Azt nem kívánom, hogy nyolezvanéves koromban meg vond magad a hadnagyok kellemes társaságától, de azt kikötöm, hogy negyven évig mondj le rólok!

Jolánka. Ezért a vakmerőségért csokoljon kezét.

(Andor melegen megcsokolja Jolánka kezét.)

Jolánka. (hozzájajlik.) Mi is a boldogság?

Andor. Faág, melyet el lehet ugyan érni (sójajtvja), de nehézz rajta fészket rakni!

Jolánka. Nem úgy van, mert könnyű, ha ketten akarják.

Andor. Akkor kezét foghatunk!

(Átölelik egymást... A függöny legördül.)

kora reggel, egy a Bakonyból ide tévedt szarvas bolyongott Várpalota utcáin.

Életrajzi adatai a következők:

Zichy Gábor gróf, 1827. szeptember 13-án született Darnváron. 17 éves korában a hannoversi király nevével viselő huszárezredbe lépett, a melyben együtt szolgált Mészáros Lázárral, Nagy Sándorral, Kis Ernővel és (Aschermann) Vendreivel. 1848-ban a magyar szabadságharc szolgálatába szegődött s kezdetben mint Kiss Ernő parancsörtsztje, később mint századparancsnok több ütközetben részt vett. A debreczeni detronizáció kimondása után a dynastia iránt való hűsége oly bátorságot adott az alig 22 éves huszártsisztnek, hogy Damjanichtól elbocsáttatását kérte. Vendrey állítása szerint Damjanich az ifjú grófot ezen nyíltságáért agyon akarta lövetni, később azonban mégis elbocsájtotta őt. A szabadságharc leveretése után Zichy gróf ismét a hadseregbe lépett s mint huszártsiszt Csehországban szolgált. A katonai pályát néhány év mulva őrnagy ranggal végleg elhagyván, Withinghoff Scholl Zsófia bárónőt vette feleségül és a komárommegyei szentpéteri birtokára vonult vissza, a hol a gazdálkodásnak élt. Az absolutizmus feljány-lotta neki Komárommegye főnökségét, azonban a feljánylott tisztséget nem fogadta el, hanem az alkotmányos ujjaébredéstől kezdve igenis élénk részt vett Komárommegye gyűlésein. Sztáray Antal gróf 1893. augusztus 29-én történt halálával a várpalotai uradalom örökébe lépett és azóta állandóan Várpalotán lakott.

Politikai magatartását illetőleg az alkotmányos élet kezdetén a Deák-párthoz, a fuzió után pedig a mérsékelt ellenzékhez, ugy később nemzeti párthoz tartozott. Az egyházpolitikát tekintve azonban, minden időben az intransigens katolikus párttal szavazott és bár a legutóbbi főrendiházi egyházpolitikai viták alkalmával is betegeskedett, hűségesen megjelent a főrendiházi üléseken és a kormány egyházpolitikai javaslatának ellene szavazott.

Temetése szeptember 1-én délelőtt 11 órákor lesz Várpalotán. A temetési szertartást a boldogult gróf unokaöccsese, gr. Széchenyi Miklós jaáki apát, esztergomi kanonok, pazmaneumi direktor végzi.

D. K.

Városi közgyűlés.

Székestejérvár sz. kir. város törvényhatósága ma délelőtt 9 órákor báró Fiáth Pál főispán elnökölete mellett rendes közgyűlést tartott.

A főispán üdvözölte a feles számban megjelent városatyákat, azután hozzáláttak a napirend tárgyalásához. Elsősorban következik az interpelláció.

A legközelebbi ülés napjánál a közgyűlés szept. 25-ét tüzte ki.

Alighogy összeült a közgyűlés, az épen megjelenő Pénzes Imre bizottsági tag komoly hangon kérdőre vonta az illetékes egyéneket, vajjon van-e tudomásuk a gondatlan bika legeltető hiba folytan, a sóstói erdő mellett előállott tetemesebb kárrol. A polgármester az indignálkodó b. tagot azon ígéretével csendesítette le, hogy legközelebb utána néz a dolognak s lépéseket tesz a baj megszüntetésére. Egyéb-iránt kijelenté, hogy a dolog nem a gyűlésen tárgyalandó.

A gyűlésnek érdekesebb tárgya volt Rakács Lajos és Galambos István indítványa a pinczeválság engedélyezése tárgyában. Fel-szólaló Rakács zsurolásnak tartja a törvény

azon intézkedését, melynél fogva bortermelő, — kinek a bor literenként 1 frtjában van (még 4-ben is: közbeszólók) a bortermeléssel járó összes nehézségek miatt — kénytelen ugyanannyi fogyasztási adót fizetni, mint a korcsmáros, holott hasznát egyáltalán nem húz belőle! Szerinte más városok határozottan azon vannak, hogy a lakosokat a bortermelésre serkentsék, nálunk meg — elég sajnos — ép az ellenkező tapasztalható.

Nemcsics Gyula pénzügyi tanácsos tárgyalannak nevezi Rakács egész felszólalását, a mennyiben ez iránt intézkedések már történtek. Hivatkozik a ministeriumnak folyó évi aug. 14-iki leiratára, melynek értelmében a bérlő jogosítva van egységre lépni; az általános-összegekről 2 írásbeli példány terjesztendő be a pénzügyigazgatóságához, mely 30 nap alatt köteles nyilatkozni. Ezen leirat mellé még a polgármester azon felszólítása is járult, hogy az egyezkedés mikéntjére vonatkozólag a pénzügyi tanácsos jusson megállapodásra. Kijelenti továbbá, hogy ezen egyezkedés ezideig teljes lehetetlenség volt, a mennyiben a leirat és a jelen közgyűlés közt lefolyt néhány napi időköz sehogyan sem volt elégséges 3—400 egyes-
 1) Hogy a felvett dolog még most sincs kellőleg körvonalazva, annak oka physical jellegű. Kéri azután a t. közgyűlést, hogy minden olyan nyilatkozatot, mely a dolog megkésése miatt az ő személyiségét hibáztatja, — vonjon vissza.

Rakács erre azon ellenvetést tevő, hogy miként jelentse be, mennyi bora terem, mikor a termés igen sok veszélyek van kitéve a leszüretelésig.

Havranek polgármester a nehézséget így oszlatja fel: Nem pontos exact meghatározása szükséges a jelen esetben a termésnek, hanem csakis a valószínű; de meg nem is a termés egész összegéről köteles fizetni a bortermelő, hanem csakis azért, a menyit *privatim* elfogyaszt, ekkor is nem 6 frt 35 krról, hanem a nemrég megjelent határozatnál fogva csak 3 frt 35 krról van szó. — A termésnek elégséges, valószínű megállapítása csak azért van, hogy a bortermelő birtokának nagyságát ismerhessük. A rendelet eddigéig ilyen formában van, ha nem tetszik, tessék a kormányhoz kérvényt benyújtani a rendelet megváltoztatása céljából.

Lasics István Moór, Eger, Esztergom, Szegszárd városokra hivatkozik, hol nem arra törekcsenek hogy a bortermés mennyiségével dicsekedjenek, hanem, hogy a nyereséggel a lakosokat a bortermelésre ösztökéljék, a mit eléggé bizonyít azon körülmény, miszerint az említett városokban a sok ezer akó bortermés mellett a pincze válság 2 frt, miglen nálunk 25—30 akó mellett 20—25 frt. Ha tehát látja a város, hogy a jelen rendelet polgárainak csak kárára van, ne menjen lépre; rajta áll a jövőt biztosítani.

Nemcsics 2 évvel igyekszik Lasics argumentumát levérni. *Az első:* Az említett városok közül egy sincs olyan, melynek lakossága a 20.000 főt meghaladná, Székesfejvárnak azonban 20 ezernél sokkal több van, következésképp a nagyobb árszabású városok közé tartozik. *A második:* ama városokban különösen Mórton, a lakosságnak $\frac{9}{10}$ része szőlőbirtokos, tehát a teher arányosan megoszlik; Fejérvár lakosságának pedig csak $\frac{1}{10}$ része bortermelő; ily előzmények után jogtalanság volna a teherrel azokat (tehát a város lakóinak $\frac{9}{10}$ részét) is sújtani, kik különben is drága pénzért kénytelenek bort vásárolni.

Havranek József polgármester kijelenti, hogy miután a jelen évből csak 3—4 hó van hátra, azért az egyezkedést ne csak e csonka évre, hanem 1900-ra kössük meg. A közgyűlés ezt helyesléssel elfogadja, mire a tárgy le jön véve a napirendről.

A közgyűlés a városi tanácsnak előterjesztését, az 1897. és 1898. évi *utadó zárszámadások felülvizsgálatáról* elfogadta.

Ezután következett sorra a városi tanács előterjesztése a közgyűlési ügyrend 2. §-ának módosításáról. A megállapodás abban történt meg, hogy a szabályrendeletet minden kétséget kizárólag kell szövegeznünk, melynek értelmében a polgármester a közgyűlés határmáráját lehetőleg 3 nappal, de legalább 24 órával az ülés előtt kihirdeti, a hirdetést a városház kapujára is kifüggeszti. Ezenfelül a tárgysorozatot a bizottsági tagokkal közlenni. Egyébiránt a megállapodás a törvénynevel legtokéletesebb összhangban van.

Majd a jegyző felolvasta a 3 tervet, a piros-alma telkének eldarabolásáról. Az 1. terv: az apácza-utczára a budai-uttal párhuzamosan új utca nyitandó; a 2. az apácza-utczával a budai-ut irányának merőlegesen futó utca nyitását ajánlja; a 3. minden utcanyitást nélkül akarja a telek feldarabolását rögnatosítani.

Az építészeti szakosztály a dolgot tárgyalta és az 1. számú tervet mellett foglalt állást, azon oknál fogva, mert e tervzetben kisebb tér kihatásáról van szó; azonfelül így a nagyobbforgalmu apácza- és gyümölcs-utczákra 19 házhely esik.

A megvett telkeken 2 év alatt az építkezés aztán be is leszen fejezve.

A kikiállítási ár \square ölenkint az apácza-utczában 7 frt, a gyümölcs-utczában 5 frt, a galamb-utczában pedig 3 frt.

Ez a tanács javaslata.

Kovács István bizottsági tag kéri, hogy az eladási határidőt névszerinti szavazással döntsek el.

Báró Fiáth Pál, Kovács István kérelmére reflectálva kijelenti, miszerint a jelen közgyűlés folyamán az árverési határidő nem tárgyalható, a mennyiben itt csak a *módozatok* képezik a vita tárgyát, melyek szerint az indítványt el akarják fogadni.

Dr. Ráday teljesen beleegyezik a határozathozatalba, csupán azt az egyet kéri, mondja ki a közgyűlés, vajjon a jelen alkalommal a piros alma laktanya helyére tervezett kereskedelmi akademiára is áll-e határozat, vagy nem. A polgármester kijelenti, hogy nem.

Kreiszler, mint a keresk. academia képviselője kijelenti, hogy az utolsó előtti közgyűlés alkalmával határozva lön arról, hogy a keresk. academia a kérdéses helyen a várostól bizonyos (meg nem állapított) összeg fejében új épület felemelésére telket kap. Kéri tehát a közgyűlést, hogy pontosan jelöltesse meg a helyet mert különben az Academia érdekét veszélyeztetve látja; nem különben rendkívüli közgyűlés összehívását indítványozza mely a felvetett kérdésben határozzon.

Havranek polgármester nem látja szükségnek a rendkívüli közgyűlés összehívását *sőt feleslegesnek* tartja, mert addig az academiával compactálni nem lehet, míg az világosan nem nyilatkozik.

Say Ferencz nagyon fontosnak tartja a tárgyat, azért kissé bővebben óhajt vele foglalkozni. Szerinte a városnak érdekében áll, hogy az említett helyet ne csak értékesítse, hanem főként, hogy széppé és egészségessé tegye. Ta-

nulmánya tárgyává tette a dolgot és azt találta, hogy ez utóbbi érdekek a háztelkek kimerése egyáltalán, nem szolgálja; és pedig azt, mert a telkek kicsinyre 300 \square ölenél csekélylyel nagyobbakra vannak szabva. Ép ez okból csiribiri házak épülhetnek, melyek nem fogják emelni az építendő nagyobb szabásu ker. academia szépségét, sőt ellenkezőleg; azonfelül annyi melléképület kecsi-szinek, mosókonyhák, istállók stb. minden kerthelyiséget kizárnak, a mi egészségi szempontból szinte nem előnyös.

Kéri végül a terv *revidálását*.

Winkler főmérnök tévesnek nyilvánítja Say azon nézetét, hogy kicsinyek volnának a házhelyek; mert az építészeti rendszabály nemcsak 300 négyszög ölon fölül levő, hanem még 150 négyszög ölnyi házhelyet is megenged. Továbbá a házhelyek ily nagyságban való elosztása által közel 30 métert nyertünk. A mi pedig a kertekre való hivatkozást érinti, Winkler mérnök megjegyzi, hogy a város beltelkén a vízvezeték hiánya miatt kertek fenn nem tarthatók. Azután bizonyára senki sem vesz drága 7 frtért kerthelyiséget, mikor ily árért szőlőt is vehet.

Ezután még **Havranek** polgármester szólalt fel. Ugy hiszi, hogy azon a vidéken nem fog építeni milliós gazda, hanem egyszerű kezdő emberek, kiknek igen jó lesz, ha egy-egy csinos földszinti házra lesz költségük. Ép ez okból a háztelkeket nem tartja kicsinyeknek és kéri a javaslat elfogadását.

Fittler Béla tiszti ügyész szintén hozzájárul a javaslatához, de kéri egyuttal a t. közgyűlést: szőlítsa fel Winkler mérnök urat ily tervrajz készítésére, melynél fogva, mint ügyész utasítható lesz a telekkönyvnel rendezkedni, továbbá kéri az árverésre vonatkozó feltételeket. Ezek elintézését a közgyűlés a szeptemberi ülésre halasztja.

Majd felolvasták a tanács előterjesztését a földönarúlok ügyének szabályozásáról. A rendőrfőkapitány e dologban intézkedett már olyformán, hogy vasárnap élelmi cikkek kivételével a földön árulni semmit se lehessen. A tanács azonban ezt nem tartotta helyesnek, azon okból, mivel a szegényebb néposztálynak csak ekkor van ideje mindennemű bevásárlásra; de kéri, hogy a megállás hosszabb ideig ne történhessen, és szigorú tilalom tárgya legyen a kocsi üresen hagyni.

Ezután a gyűlés áttért a tűzrendészeti szabályrendelet pótlásának megvitatására. **Kovács** István a régiak mondásából: „Summum ius, summa iniuria“ indul ki; nem látja jónak a végsőségig vitt óvatosságot, mikor ez által a nép nemcsak hogy nem nyer, sőt inkább méltánytalanságot szenved. Concret esetről van szó.

Galambos István a gözcseplő-gép felállítását kérelmezte; kérését visszavetették, pedig szakértők vizsgálata után oda nyilatkoztak, miszerint a tűzveszélyen 30, de még 60 méternyi távolságon is kívül esik a telek. A törvény pedig ily esetekben a kivételt megengedi. Aztán ne tessék ott tartani vigyázatlanságtól, veszélytől, hol a gazda károsodhatik legjobban, tehát a hol személyes garancia áll jót. Azt az indítványt teszi, hogy a jövőre minden gazda, a ki így akar takarodni, május végeig adja be eziránt folyamodását, a bizottság meg tartson szemlét.

Havranek polgármester nem osztja a véleményét és olyaténkép nyilatkozik, miszerint ez az engedmény sohasem adható meg. Azután itt nem Galambos, de még Rotschild garanciája sem ér semmit.

Dr. Ráday „korlátolt elméjével“ képtelen az egész eszmecserét megérteni. Szerinte nem beszéltünk még annak határozott megtiltásáról, a mi kellek körvonalazva nincs.

Dr. Saára Gyula helyesli az előtte szólott szavait, mert még ezideig ellentétes vélemények forognak fenn, ennek meg abban rejlik az oka, hogy a rendelet világosan körvonalazva még nincs. Egyelőre tehát nem a megengedésről vagy megtagadásról, hanem világos szövegezésről van szó.

Reé István főkapitány kijelenti, hogy az erre vonatkozó törzskönyv elkészítése már folyamatban van, de a nagy munkahalmaz miatt a dolog csak a télre nyerhet teljes megoldást. Hogy pedig szemle már eddig is volt, azt eléggé bizonyítja a bírságolás, melyet néhány emberen végre kellett hajtani.

A közgyűlés a gyámpénztár 1898. évi mérlegének helybenhagyásáról szóló előterjesztését elfogadta.

A csapatkórház és a lovassági laktanya közt levő területek kisajátítása tárgyában Fittler Béla ügyész már intézkedett. Varga József és Istvánval egy egyezkedett, hogy négyezer ölenként a város 3 frtot fizet, továbbá 4 $\frac{1}{2}$ % kamatot. Így történt az egyezés Stolzenberger és nejevel is. Kristóf Károly és neje 4% kamatot kér.

Az V. ker. honvédpáncsnokság épületénél emelendő istálló építésére a tanács 2250 frt összeget szavazott meg. A közgyűlés elfogadta.

A katonai csapat összpontosítása folytán szükséges póthitelt 138 frtnyi, az ugyan e miatt előállott költségtöbbletre pedig 396 frt 50 krnyi összeget szavaztak meg. A közgyűlés elfogadta.

A katonai új épületek részére megvett területek kisajátítási költségeinek fedezése 22312 frtban lön megállapítva.

Ezután kerültek sorra a tanács előterjesztései a kihasznált bányaterülete, a csapatkórházig vezetendő járda kiépítésére, a légszuszvillagításra, a buzavetőmag árának kifizetési módzataira vonatkozólag.

Vinkler mérnök ur a színházi díszletekre 500 frtot kér, melyet a közgyűlés megad.

A városi *magán kórház* 9017 frtnyi követelése be nem hajtható; az egész dolognak oka: 1873 előtt a ministerium megállapította a díjakat, azonban a szegényektől sokkal kevesebb díj volt beszedhető. Így a hátralevő évek során át 9017 frtra növekedett, a mely összeg, mint-hogy nem tudhatók az adóok, be nem hajtható. Kéri tehát a tanács annak letörlesztését. A közgyűlés elfogadja.

A városi elemi iskolákban tervbe vett szellőző készülékeket Maracs Simon készíti drb-kint 2 frt. 50 krjával.

Következett *Havranek* János és társainak kérvénye a jancsár-, horog- és tolnai utcák rendezése iránt. Nevezetesen a jancsár-utca az, melyet immár mulhatatlanul rendezni kellene, de mivel a másik két utca szorosán beleesik a szabályozandó kerületbe, azokat sem lehet mellőzni. Az összes költség az építészeti szakosztály szerint 3000 frtot tenne ki. Ezzel szemben a tanács azt javasolja, hogy mivel a nevezett utcák rendezése most nem teljesíthető, csupán a homokkal, illetve kavicsal leendő feltöltésére szavazzanak meg 100 forintot, a végleges rendezés pedig vételessék föl a jövő évi költségvetésbe. A közgyűlés a javaslatot, az előzetes költségvetés mellőzésével elfogadta.

Welínszky Ferencz iparos tanoncziskolai

tanítóvá történt megválasztása tudomásul vétetett.

A tavalyi nád árának 10 frtról 5 frtra való leszállítását jóváhagyták.

A Fejérmegyei és Székesfehérvári Műhelyegylet részére az eddig adott 50 frt évi segély megszavaztatott.

Holly István városi irnok nyugdíja 422 frtban lett megállapítva.

A *Schubert és Schlesinger* divatárú cég által épített új kirakatok a járdaterületből 160 frt értékben számított területet foglalnak el, mivel azok a megengedett mértéken az egész soron végig 4 czmrel túlterjednek. Az üzlet-tulajdonosok a jelzett értékösszeg arányában rájuk kirótt évi 10 frt fizetésének törlesztését kérik, azon indoklással, hogy az új boltkirakatok nagyban segítik a nádor-utczát. A *polgármester* az indoklást teljesen magáévá teszi s az évi díjat csupán a formások megtartásának okáért 1 frtban kéri megállapítatni. Ezen indítványt azonban a közgyűlés többek hozzászólása után elvetette. A czég tehát évi 10 frtot fog az elfoglalt járdarész után fizetni.

Nagyobb vita támadt a közigazgatási bizottság és az iskolaszék átirata felett, melyek a belvárosi elemi iskola földszintén levő üzletek, nevezetesen a Tögl-féle fűszerüzlet felmondását, illetve eltávolítását sürgetik, mivel ez az iskolába járó gyermekek életét esetleg veszélyeztetheti. Az indoklásban megemlítik, hogy efféle boltokban rendszerint nagyobb mennyiségű robbanó és gyúlékony anyag szokott lenni. A *főispán* megjegyzi, hogy a kapitányság megvizsgálta a nevezett üzletet, mely különben is rendes felügyelet alatt áll, de ott semmi veszedelem anyagot nem találtak, legalább oly mennyiségben, a mely a nyugtalanságra okot szolgáltatna. *Alaghy* Dezső iskolaszéki elnök felhívja, hogy épen a közvetlenül érdekelt szülők óhajtják a nevezett üzlet eltávolítását, mert a rendőri felügyelet nem zárja ki a katasztrófa eshetőségét. Koresmát pedig abban az épületben nem is lett volna szabad engedélyezni. Kéri az átirat elfogadását. A *polgármester* a fűszerüzletet főtartandónak ajánlja, azon feltétellel, hogy Tögl robbanó anyagokat ne tarthasson. Dr. *Saara* Gyula azt indítványozza, hogy a jövő esztendőben megnyitandó szerződésben erre nézve szigorú feltételeket szabjanak, oly hozzáadással, hogy ha az üzlettulajdonos azt megszegné, az esetben azonnal, felmondás nélkül kilakoltassák. A koresma helyiség azonban a közérkölciség szempontjából sem tűrhető ott tovább. Egyébként az a tárgyban való határozat elhalasztását ajánlja. A *főispán* megjegyzi, hogy a halasztásra nincs ok. A kapitányság a fokozottabb ellenőrzésre annak idején fülhivatott, a mi teljesítve is lett. A szerződés lejártakor pedig majd olyannak adjuk ki az üzletet, a ki szerződésileg kötelezi magát arra, hogy semminemű robbanó anyagot nem tart. Szavazást rendel az iskolaszék és Saára indítványára. Először is az iskolaszék kilakoltatási indítványára szavaztak felállással, azonban csak ötven emelkedtek fel mellette, így az ellenpróba is teljesen felesleges volt.

Csapó István, a sörház-malom volt bérlője kéri, hogy az udvaron épített sertésólat a város 50 forintért vegye át. Kérelmével azonban a közgyűlés elutasította.

Csanádvármegye megküldi a hadköteles mezei munkásoknak a nyári munkaidőben történt behívása ellen való átiratát, melyet a közgyűlés pártolólág vesz tudomásul.

Következett a tárgysorozat legviharosabbnak ígérkező pontja az aszalóvígyi legelőnek parcellázása, melyet azonban a következő közgyűlésre halasztottak.

Az állami kezelés alá veendő lovasberényi-ut átadásának eszközlése a polgármesterre bízottat s ezzel a gyűlés pont 12 óraker véget ért.

UJDONSÁGOK.

— **Helyreigazítás.** A legényegyletnek városunkban tartott kongresszusáról az „*Alkotmány*“ egy tévedésen alapuló közleményt hozott. Ennek alapján lapunkban egy czikk jelent meg, mely fölszólítja a papi gyűléseket (coronákat), hogy a megyés püspököknél kérelmezzék a szemináriumokban társadalmi (szociális) kérdésekről tartandó konferenciákat. Illetékes helyről jött információk alapján, az igazságnak megfelelőleg szükségesnek tartjuk kijelenteni azt, hogy *Steiner* m. püspök, a gyűlés diszelnöke *Pintér* Károly ozorai plebánosnak azon indítványára, hogy a szemináriumokban szociális kérdésekről konferenciák tartassanak, továbbá, hogy a kápláni diszpozícióknál a m. püspökök kegyeskedjenek tekintettel lenni arra, miszerint olyan helyeken, hol egyesületek vannak, megfelelő tehetségű segédlelkészek alkalmaztassanak, Ő Méltósága azzal felelt, hogy ez nem tartozhatik a kongresszus tárgyai közé s ha valakinek a diszpozíciók tekintetében óhajtása volna, a m. epüspök aajtja nyitva áll s a méltányos kérés mindig lehet meghallgattatást.

— **Az Oltáregyesület** sz. miséje a jövő vasárnap — szeptember 3-án — d. e. 10 óraker a *szemináriumi templomban* fog a Mindenhatónak bemutatatni.

— **A Székesfehérvári Hírlap** legutóbbi számában ismételtlen foglalkozik *Szentiványi* Károly bodajki plebános szent István-napi szónoklatával. Ismétli azokat, a miket már elmondott s a többek között azt mondja, hogy *Szentiványival* blamáltak Szt. István napját. Jegyezze meg a Székesfehérvári Hírlap, hogy a Szt. István-napi szónok megválasztása az egyházmegyei hatóság bülc belátásától függ, a mely ehhez mindenesetre többet ért, mint a Székesfehérvári Hírlap s esetleges elvtársai. Továbbá: ha blamázsról van szó, bizonyára csak az blamirozza magát a ki egy ily magasztos ünnep szónokával tisztán politikai szempontból foglalkozik. Ezzel végeztünk.

— **Uj jegyző.** *Salamon* Róbert okl. jegyzőt, *Salamon* György sárbogárdi jegyző fiát e hó 30-án nagy lelkesedéssel *dunapentelei* jegyzővé választották.

— **A tanító mulatsághoz.** A székesfehérvári tanítótestület tegnap *Szürbek* József elnökle mellett értekezlet tartott, melyen az egyes bizottságokat a következőkép alakították meg: fogadó elszállásoló bizottság: Elnök: *Lanaeritsch* Antal; tagok: *Velínszky* Ferencz, *Almássy* Ferencz, *Wagner* Antal, *Knöbel* Elemér, *Tóth* Ferencz, *Lambert* Vilmos. Pénztári bizottság: Elnök: *Sályom* Lajos; tagok: *Óvári* Vargha Dániel, *Mészáros* Sándor, *Katerinka* István, *Stanita* Sándor, *Kiss* József, *Tólos* József. Tekeverseny bizottság: Elnök: *Weisenfeld* János; tagok: *Sváb* Kálmán, *Geiszt* József, *Medgyesi* József, *Szöllőssy* Márton, *Almássy* Ferencz, *Dénis* Béla, *Verges* Tamás. Irodai bizottság: Elnök: *Magó* Károly; tagok: *Mészáros* Gyula, *Medgyesi* József, *Welínszky* Ferencz, *Lambert* Vilmos, *Katerinka* István, *Geiszt* József, *Tólos* József, *Teleki* Sándor, *Verges* Tamás, *Knöbel* Elemér, *Weisenfeld* János. Felügyelő bizottság: Elnök: gróf *Festetics* Benó; tagok: *Göbel* J. György, *Szürbek*

József, Sályom Lajos, Óvári Vörgha Dániel, Szepessy Géza. A táncz rendező bizottságot a helybeli és vidéki ifjuságból később fogják megalakítani.

— **Pórujárj bi ciklis.** Breuer László 21 éves gabonakereskedő tegnap este 8 óra tájban a nádor-utczán karikázott hazafelé, midőn a zircziek temploma előtt egy konflissal szembe találkozott. A fútoza gyarló világítása mellett a kocsis nem vehette észre idejében a vele szembejövő biciklist, annál inkább sem, mert az idevonatkozó szabályrendelet határozott utasítása daczára a gép lámpája nem volt meggyújtva. Így történt, hogy a konflis teljes erővel neki ment és Breuer fölborult. Gépjének első kereke teljesen összeroncsoldott, ő maga pedig a kövezettel való erős érintkezés következtében ájultan terült el a szomorú romok mellett. Márkus Béla mészáros, ki az esetnek szemtanuja volt, egy komfortáblira tette föl a szerencsétlenül járt fiatalembert és hazaszállította szüleinek a sas-utca 8. sz. alatt levő lakására, hol most betegen fekszik. Időközben valaki a mentőkért telefonozott, kik nyomban ki is vonultak, de már nem akadt dolguk.

— **Női kereskedelmi tanfolyam.** A székesfejérvári kereskedelmi akademiával kapcsolatban a nagyméltóságú vallás és közoktatási miniszter urnak 1899. július 26-án 57439. szám alatt kelt kivételes engedélye folytán a jövő tanévben női keresk. szaktanfolyam rendeztetik. Beiratkozni lehet szeptember hó 4-től kezdve az akadémia igazgatóságánál. Tandíj havoként előre fizetendő 5 frt. Megjegyzendő, hogy az ezután következő két éven át női tanfolyam nem fog szerveztetni. Az igazgatóság.

— **Virilisták figyelmébe.** Fejérvármegye alispánja a következő felhívást bocsájtotta ki: Az 1896. évi XXI. törvényecikk 25. § a szerint a legtöbb adófizetők (virilisták) névjegyzéke minden év végén kiigazítandó levén, ezennel felhivatnak mindazok, kik Fejérvármegye területén élvezett jövedelemről kiírózott egyenes államadó után a megyei legtöbb adófizető bizottsági tagok 1900. évi lajstromába való felvételre magukat jogosítottuak vélik, hogy az igazoló választmány által folyó évi szeptember 14-én délelőtt 10 órakor, Székesfejérvárott a vármegyei székház kisebb termében tartandó nyilvános ülésben a törvény által nyújtott jogok és kedvezmények iránti igényeiket, szóval vagy írásban annál bizonyosabban előterjeszék, mert a kitűzött határidő után, az 1900. évi névjegyzék csupán a kéznél levő adóhivatali adatok alapján fog összeállítani. Az ideiglenes névjegyzék minden főszoigabiroi hivatalban, az adóhivatali kimutatások és ideiglenes névjegyzék pedig a megyei jegyzői hivatalban megtekinthetők.

— **A kereskedelmi miniszter a mozdonyvezetőkért.** Még az előbbi kormány ideje alatt fordultak a m. kir. államvasutak mozdonyvezetői a kereskedelmi miniszteriumhoz azon kéréssel, hogy tekintettel rendkívül fárasztó szolgálatukra, a munkaidő megrövidítését és a kilométerpénzek méltányos szabályozását rendelje el. Most Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter, érdemleges elintézés végett, leküldte a mozdonyvezetők kérvényét az államvasutak igazgatóságához, azon kijelentéssel, hogy a mozdonyvezetők méltányos kérését, újévtől kezdve, lehetőség szerint, részint a személyzet szaporításával, részint a kilométerpénzek megfelelő szabályozásával, figyelembe vegye.

— **Műkedvelők szinielőadása.** A székesfejérvári iparus ifjuság önképző köre szeptember hó 10-én a kör kerthelyiségében szinielőadást rendez, mely alkalommal Szigligeti kitűnő népszínművét, a „Csikóst“ fogják előadni. A próbák már javában folynak Békefi (Szaller) István vezetése mellett.

— **Borbélyok egymás közt.** Bizony nem válik becsületére az érdemes borbély és fodrásztestületnek az a kis botrány, amit annak tagjai a minap egyik belvárosi vendéglőben elkövettek. Mi eddig azt hittük, hogy csak horárok közt eshetik meg ilyesmi. Tegnapelőtt este több borbély borozgatott a vendéglőben midőn egyszer belépett egyik fiatal kollegájuk, ki csak nem régen nyitott üzletet. Nosza körülfigták a többiek és követelni kezdték a főlavatási áldomást. A fiatal ember azonban kereken kijelentette, hogy nem fog fizetni, a mi nagy visszatetszést keltett az érdemes társaságban. Szót szó követett és a hecezelődésnek az lett a vége, hogy a „kartársak“ alaposan elverték a szükmarku ifjut. Szerény véleményünk szerint a fentisztelt urak önmagukat, sőt magát a fodrász testületet üttették arczul, midőn kollegájukat ilyen durva módon inzultálták.

— **Elítelt mészáros.** Márkus Béla helybeli mészárost a főkapitány még a mult évben 50 forint pénzbírságra ítélte, mert egy fogyasztásra szánt borjut előzetes megvizsgálás nélkül levágatott. Márkus a tanácsoshoz fellebezett, mely azonban helybenhagyta a kapitányi ítéletet. További fellebbezés folytán az ügy a belügyminiszterhez került, ki az ítéletet oly formán változtatta meg, hogy a büntetést egy napi elzárásra és 100 frt pénzbírságra, nem fizetés esetében 10 napi elzárásra emelte föl.

— **Orgyilkosság az istállóban.** A gróf Cziráky Antal tulajdonát képező Börgönd pusztán f. évi április 22-én este az egyik istállóban vérében fekvő, eszméletlen állapotban találták Petró István bérést. Koponyájába egy fokos volt beékelve oly erősen, hogy kivenni sem lehetett. A megrémült emberek a pusztára összes cselédségét föllármázták és együtt indultak a gyilkos keresésére, kit az egyik istálló padlásán Pinke József bodajki születésű 18 esztendő béréslegény személyében meg is találtak. Az elvetemült vézna suhanczot azonnal őrizet alá vették, áldozatát pedig beszállították Székesfejérvárra, a megyei kórházba, hol az orvosok a fokost kivették ugyan a fejéből, de a föltétlenül halálos seb következtében, két nap mulva meghalt a nélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna. Pinke az elfogatásánál, valamint később a vizsgálat folyamán őszintén bevallotta tettét és kijelentette, hogy csupán azért bujt el, mert félt a cselédség bosszújától. A meggyilkolt, ki özvegyet és öt apró gyermeket hagyott hátra, gyakran gorombáskodott Pinkével, azért ez már régebben elhatározta, hogy valami módon bosszút áll rajta. A végzetes napon szintén megszidta a fiut, a ki most már habozás nélkül hozzáfogott tervének végrehajtásához. Este felé magához vette egyik béréstársának, Banyó Ferencnek hatalmas rézfokosát s azt szüre alá rejtve fölkereste Petró az istállóban. Állítólag nem akarta megölni, csupán „ugy megsimitani, hogy örökre meg emlegesse.“ Petró akkor épen lefekvéshez készülődött, azért a fiu tanácsosabbnak tartotta megvárni míg elalszik, mert ébren nem merte a nálánál aránytalanul erősebb embert megtámadni. Azt mondta eki, hogy egyik pajtását keresi és egy darabig még ott őgyelgett, aztán lefeküdt az egyik béréslegények mellé. Mikor meggyőződött arról, hogy Petró már elszunnyadt, úgy fél 10 óra tájban oda ment hozzá és két kézre kapott fokosával teljes erejéből föbesújtotta az alvó embert, ki azután föl se ébredt többé, csak a másvilágon.

Az elfogott suhanczot másnap bekisérték Székesfejérvárra, hol azonnal fogságba helyezték. Tegnapelőtt volt a végtárgyalás. A törvényszék dr. Mader Ferenc kir. táblai bíró

elnöklete alatt a következőképp alakult meg: szavazó bírák: Madarassy István és Keczán Izidor, jegyző: König Ede, vádló: Ujházi Sándor kir. ügyész. A gyilkost dr. Hajós Rezső védte. Délután 3 órakor hirdette ki az elnök az ítéletet, mely szerint Pinke Józsefet a törvényszék tíz évi fegyházra ítélte. Ugy a védő, mint az ügyész föllebbeztek.

— **Névmagyarosítás.** Schlegel Mór velencei illetőségű részitási lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel „Szigeti“-re változtatta.

— **Halálán elgázolás.** Nádasd-Ladányban e hó 26-án délután Sebestyén József egy megrakott gabonás kocsiával indult ki udvaráról. Mivel a ló csökönys volt, nem ült mindjárt a kocsiira, hanem mellette haladva, gyeplőszárat fogva hajtott. Az utcára kiérve, föl akart ugorni, de a ló ekkor megugrott s az utca közepén őgyelgő Márton Ferencz nevű másfél esztendő fieszkát elgázolta. A szegény gyermek oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy még az nap este 10 órakor meghalt.

— **Baleset.** Vig Lajosné Széchenyi-utca 105. sz. a. lakos tegnap, midőn az udvaron foglalatostokodott, oly szerencsétlenül esett el, hogy ballábát térdén alul eltörte. A gyorsan előhívott orvos azonnal ápolás alá vette a szegény asszonyt ki most súlyos beteg fekszik.

— **Végtárgyalások.** A székesfejérvári kir. törvényszéknél szeptember hóban a következő bűnügyi végtárgyalások fogtak tartatni: 2-án özv. Szabó Istvánné megveszt. vétsége. Móza János és neje rágalom. vétsége. Deutsch Salamonné és társa vétkes bukás vétsége. 5-én Lits György emberölés vétsége. Pálincás Mihály lopás büntette. Nedeczki János lopás büntette. Jakab Károly emberölés vétsége 6-án Pavecz Sándor lopás büntette. Ikhard Andrásné hamis tanúzás bünt. Orosz István lopás büntette. Fülöp Lajos lopás büntette. Imre János tűzveszt okozás vétsége. Vári János és társa lopás bünt. 9-én Fresli (Fröschl:) Károly hatóság ell. erősz. bünt. Gaál Sándor súlyos testi sértés stb. 12-én Rózsa Adolfné és társai család és vétkes bukás véts. stb. 13-án Kövér István lopás bünt. kisér. stb. 16-án Balog Mihály súlyos testi sértés bünt. Nagy János és társai veszélyes szabadság megsért. véts. Végh János rablás büntette stb. 19-én Csörgei József vagyon rong. vétsége. Szabó István becsület sért. véts. Oláh Antal és társai súlyos testi sért. bünt. stb. Major József és társai hivatalos hatal. visszaélés stb. 20-án Gondán József közbész cselekmény véts. Szentmihályi József háromrendű lop. véts. 23-án Németh Ferenc és társa súlyos testi sért. bünt. Tusz István és társa súlyos testi sért. bünt. stb. 26-án Angyal László súlyos testi sértés vétsége. Miklos Ferencz lopás büntette. 27-én Virth Péter és társai rágalom. vétsége. 30-án Tóth József és társai súlyos testi sért. bünt. stb. Kovács Antal és társa magán és közokirat hamisítás.

— **Gazdaasszonyi állást keres egy tisztességes katolikus gy. mekteleen özvegy nő helyben vagy vidéken pápi vagy uri háznál, ki teljesen jártas a házi gazdaság vezetésében. — Állását barmikor elfoglalhatja. — Czím a kiadóhivatalban.** 238. 10-14.

— **Egy jó vasalónő és egy várrónő a műselymfestő- és tisztító-intézetbe felvétetik, megyeház-utca 4. sz.** 241. 3-2

KÖZGAZDASÁG.

Közmagtárak és gabonaértékesítő szövetkezetek.

Irtá: Balog Sándor.

(Folytatás.)

A várossal kötendő szerződésnél természetesen már a szövetkezet megbizottjainak is szerepelniök kell, miért is ezen szerződés kötését megelőzőleg meg kell választanunk a

szövetkezet vezető mbereit, amely választás a jelentkezett tagok közgyűlésén történik. Ezen fontos mozzanat végrehajtásánál nagy körültekintéssel kell eljárunk, mert ettől fog függeni szövetkezetünk jövőjének biztosítása. Hány szövetkezet esett áldozatul a vezetőség hanyag, lelkiismeretlen, hűtlen működésének s éppen ez tartja vissza sok helyen a köznépet a szövetkeztől. A szövetkezet vezetői: 1. az elnök és alelnök, mindkettő a szövetkezetben érdekelt, szakképzett, megfelelő erkölcsi és anyagi garanciát nyújtó egyének közül választandók. 2. az állandó választmányi tagok a kisgazdaközönség érdekelt köréből, minden szövetkező községbeliek közül oly arányban választandók, hogy minden 20 rendes tagra egy választmányi tag essék, ha pl. egy kis községben van a szövetkezetnek 120 tagja, ezen községben 6 választmányi tag szerepel, azonban egy községben legalább is 4 választmányi tagnak kell lenni, hogy akadályoztatás esetén kettő mindig jelen lehessen. 3. Rendes szövetkezeti tagnak tekintendő minden résztvevő egyén, a ki 1 holdtól 500 hold földnek tulajdonosa, vagy ugyanyily területen mint haszonbérő gazdálkodik, olyan közvetítő kereskedők, a kik további eladás, illetve nyereszkesedés céljából gabonavásárlással foglalkoznak, a közraktárban gabonát el nem helyezhetnek, tehát tagokul sem vehetők fel, kizárandók a szövetkezetből azon földbirtokosok és bérlők is, kik hasonló célból gabonakereskedéssel foglalkoznak.

Megtörténhetik azonban, hogy az évi alakuló közgyűlésen a felvehető rendes tagok jóval kevesebb buzát jelentenek be elhelyezésre, mint a mennyi a közmagtárban elhelyezhető volna, ilyen esetben a közgyűlés határozata folytán a tagul fel nem vehető gabonakereskedőnek is megengedhető, hogy a vidékiekre megszabott magasabb kezelési díjtétel mellett szeptember 1-től kezdve gabonájukat elhelyezhessék, azonban a közgyűlésen ez esetben sem bírnak szavazati joggal, terményükre előleget a szövetkezet ki nem eszközölhet, így a szövetkezet ügyeinek intézésében egyáltalán semmi befolyással nem bírhatnak. A kereskedőknek a szövetkezetből illetően kizárását okvetlenül szükségesnek tartom, mert különben bekövetkezhetnének azon eset, hogy a közvetítő kereskedők kiszorítanak a kisgazdákat a közmagtárból s így helyett, hogy vele a kisgazdát megmentettük volna, a közvetítő kereskedelem nyomásáról egy új eszközt adnánk a közmagtár használatában a közvetítő kereskedők kezébe, melylyel üzleteiket még az eddigieknél is szélesebb alagra fektethetnék.

A szövetkezet ügyeinek vezetése az elnök, akadályoztatás esetén az alelnök kötelessége; összehívja a választmányi üléseket, a rendes és rendkívüli közgyűléseket, a felügyeletet maga tetszés szerint, a választmány által pedig az alapszabályok értelmében gyakorolhatja. A választmányi tagok — a beigazolt elmaradás esetét kivéve — az elnök szó vagy írásbeli értesítésére büntetés terhe alatt kötelesek a választmányi ülésen megjelenni, valamint az elnök által elrendelt vizsgálatot foganatosítani. A rendes tagok a közgyűlésekre meghívó szétküldésével meghívottnak, s ott minden tag egy szavazati és egy indítványozási joggal bír, mely jogukat a vidékiek megbízó levél alapján meghatalmazottjaik által is gyakorolhatják.

(Folytatása következik.)

Gabonáarak.

— 1899. augusztus 31. —

Buza	7-80—8-10.
Rozs	5-70—6-—
Arpa	4-50—6-40.
Zab	5-40—5-80.
Kukoricza	5-80 —

Felelős szerkesztő: **Chay Antal.**

Székesfejérvár, 1899. augusztus 25.

T. Cz.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy a folyó évi július hó 1-én tüzvész által elpusztult üzletemet ismét felépítettem és a mai kor igényeinek felszerelve megnyitottam.

Szivesen ragadom meg az alkalmat, hogy az irányomban mindenkor tanúsított bizalmat és a tüzeset alkalmával nyilvánult rokonszenvet megköszönjem; kifejezve egyuttal ama kérelmet, hogy megtisztelő bizalmával továbbra is változatlanul megajándékozni sziveskedjek.

Igyekezni fogok czégem jó hírnevét megtartani és midőn arra számítok, hogy a sajnálatos módon megszakadt kellemes összeköttetés mihamarabb újra élénké válik, vagyok kiváló tisztelettel

REINITZ LIPÓT.

244. 3—2.

Értesítés.

Dr. Ritscher Zsigmond

fogorvos,

(ezelőtt Sas-utca 2-ik szám)

most

átellenében, a Nádor-utczában

lakik (Szepelt-féle ház)

miről az n. é. közönség tisztelettel

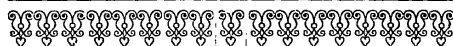
343. 3—3. értesítettik.

Hirdetéseket.

a „FEJÉRMEGYEI NAPLO“ részére jutányos árért vesz fel a kiadóhivatal

(Számmer Imre könyvnyomda.)

70—47.

PFINN JÓZSEF Alapított 1858-ban.

Telep: Palotai-utca 23.

„CONCORDIA“

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, ÉRCZ- ÉS FAKOPORSÓ RAKTÁRA

Sütőgöy-cím: **CONCORDIA SZÉKESFEJÉRVÁR** Telefon-szám 79.

Sas-, Jókai- és Iskola-utca sarkán, a „Fekete Sas“ szálloda átellenében.

A legolcsóbb és legdiszesebb temetések elvállaltatnak.

Küllák szállítása a vidék bármely irányába eszközöltetnek. *****

***** Vidéki megrendelések távirat útján is elintéztetnek.

— !! Sírkoszorúk !! —